

РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Вектор розвитку сучасної глобалізованої економіки характеризується перманентним пошуком нових методів та інструментів соціально-економічної політики, які б сприяли якомога повнішому задоволенню індивідуальних, групових та суспільних інтересів. Трансформація цілей та запитів окремих груп населення відповідно до умов сьогодення актуалізує необхідність здійснення активної регуляторної політики, що вимагає від урядів розвинутих держав та країн, що розвиваються, розробки адекватного її інструментарію, який допоміг би ефективно реагувати на виклики глобальної економіки, коригувати соціально-економічну політику відповідно до ситуації, що склалась.

Особливо гостро трансформаційні процеси зачіпають сферу визначення меж та глибини державного втручання в економіку. Встановлення цих меж формує проблематику поєднання публічних та приватних інтересів в економічній сфері, оскільки їх дисбаланс призводить до негативних соціально-економічних наслідків. Отже, поява в останні роки низки фундаментальних колективних і монографічних наукових праць з питань розвитку та порівняння економічних систем, їх класифікацій з деталізацією основних складових, обґрунтування режимів та умов їх прогресивного розвитку, видається цілком об'єктивною. До них з повним правом можна віднести й рецензоване видання¹.

Структурна побудова монографії Ляшенко В.І. "Регулювання розвитку економічних систем: теорія, режими, інститути" характеризується чіткою логікою, зміст – охопленням великої сукупності взаємопов'язаних та взаємоузгоджених за задумом та кінцевим призначенням складових, а результати дослідження – високим теоретико-методологічним рівнем, науковою новизною та практичним спрямуванням. Таким чином, викладені в монографії результати наукових пошуків автора щодо розробки теоретичних положень функціонування економічних систем, режимів їх розвитку та вибору оптимальних методів регуляторної політики в напрямку стимулювання економічного зростання носять системний характер, що є важливою особливістю цієї праці.

Необхідно виокремити декілька позитивних аспектів рецензованої роботи, що дозволили її автору зробити значний внесок в теорію та методологію функціонування економічних систем різного рівня.

По-перше, детальний і всебічний розгляд відповідних авторських наукових положень, що істотно доповнюють і поглиблюють результати досліджень інших авторів. Це стосується, насамперед, системного підходу в дослідженні економічних

¹ Ляшенко В. І. *Регулирование развития экономических систем: теория, режимы, институты: Монография.* – Донецьк: ДонНТУ, 2006. – 668 с.

систем, їх ефективності та ієрархії (розділ 1), режимів розвитку економічних систем та режимів власності у змішаній економіці (розділ 2), діалектики приватних та публічних інтересів як основи проведення державної регуляторної політики, регуляторних режимів дії стимулів та обмежень в економічних системах (розділ 3). Окремі розділи монографії автором присвячені аналізу інституційних основ формування режимів регулювання змішаної економіки (розділ 4) та запровадженню спеціальних режимів регулювання як засобу розвитку економіки на довгострокову перспективу (розділ 5).

По-друге, рецензованому дослідженню притаманний високий теоретико-методологічний рівень при розгляді будь-яких проблем, що виявляється в тому, що, на відміну від багатьох інших досліджень монографічного плану, де відповідні розробки зосереджуються в одному-двох розділах або фрагментарно подані у всій книзі, в даному випадку маємо справу з переважанням глибоких наукових положень у усіх без винятку розділах монографії. Це дає підстави для висновку не лише про фундаментальні знання автором теорії та методології досліджуваної проблеми, вдале їх представлення в книзі, але й про високу відповідальність автора перед наукою і читачем.

По-третє, практичну значимість має розгляд спеціальних податкових, митних, валютних, кредитних режимів та режимів інвестиційної діяльності, чому присвячено окремий розділ книги. Цей розділ вдало поєднує теоретичні положення щодо спеціальних регуляторних режимів з власними розробками та пропозиціями автора, спроектованими на сучасну економічну ситуацію в Україні.

Можна було б продовжувати перелік позитивних сторін даного монографічного дослідження. Проте, на нашу думку, і викладеного достатньо для висновку про його значну наукову й прикладну цінність. Поза сумнівом, помітний внесок автора в проблематику функціонування і розвитку економічних систем. Виконанням дослідженням Ляшенко В. І. закріпив за собою хороше місце в економічній науці.

Проте не обійшлося у книзі і без деяких упущень. Одне з них стосується того, що автором недостатньо уваги приділено інститутам лоболінгу та лобіювання інтересів як інституційним пасткам перехідної економіки. Друге полягає в тому, що таку об'ємну працю можна було б суттєво посилити ілюстративними матеріалами (таблицями, рисунками), що значно полегшило б її сприйняття. Однак ці зауваження відтіняють навіть не стільки певні упущення автора при підготовці монографії до видання, скільки невичерпність досліджуваної проблеми регулювання розвитку економічних систем.

Монографія буде корисною для науковців і фахівців з макроекономіки та державного регулювання економічних систем, викладачів, аспірантів та студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Д.е.н., проф.
К.е.н., доц.

Савельєв Є.В.
Длугопольський О.В.